

III W 641/15

Uzasadnienie wyroku z dnia 20 listopada 2015 roku

Za podstawę wyroku Sąd Rejonowy przyjął następujące ustalenia:

Od maja 2013 roku E. H. sprawował funkcję prezesa zarządu (...) Spółki z o.o. z siedzibą w W. (numer KRS (...), zwana dalej Spółką), prowadzącej działalność m.in. w zakresie obrotu paliwami.

Dowód: odpis z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego k. 2-4, wyjaśnienia E. H. k. 22, k. 129-131.

Do reprezentacji Spółki uprawniony był każdy członek zarządu samodzielnie, a E. H. był jedynym członkiem zarządu. Prowadzenie spraw Spółki jako podatnika nie zostało powierzone innej osobie na podstawie art. 31 Ordynacji podatkowej.

Dowód: odpis z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego k. 2-4, wyjaśnienia E. H. k. 22, k. 129-131.

Spółka została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego z dniem 22 czerwca 2015 roku.

Dowód: wyjaśnienia E. H. k. 22, k. 129-131, okoliczność notoryjna.

Spółka jako podatnik nie wpłaciła w ustawowych terminach od 25 lutego 2014 roku do 25 sierpnia 2014 roku należnego od niej podatku od towarów i usług za miesiące styczeń, kwiecień, maj, czerwiec i lipiec 2014 w łącznej kwocie 14.529.367, objętych kolejnymi deklaracjami podatkowymi VAT – 7, złożonymi w imieniu Spółki w Urzędzie Skarbowym W. – M.. Z tytułu podatku od towarów i usług zobowiązanie Spółki za styczeń 2014 roku wynosiło 1.203.951 zł, za kwiecień 2014 roku – 5.524.900 zł, za maj 2014 roku – 2.024.064 zł, za czerwiec 2014 roku – 1.685.910 zł, a za lipiec 2014 roku – 4.090.542 zł.

Dowód: listy zaległości k. 5, deklaracje VAT-7 k. 7-10, wyjaśnienia E. H. k. 22, k. 129-131.

Wierzytelności skarbowe z tego tytułu objęte zostały kolejnymi tytułami wykonawczymi i pozostają niezapłacone.

Dowód: lista tytułów wykonawczych k. 11, lista zaległości k. 13.

Według stanu na dzień 25 listopada 2013 roku na rachunkach bankowych prowadzonych na rzecz Spółki przez (...) S.A. znajdowały się środki pieniężne jedynie w kwocie 0,59 dolarów amerykańskich.

Z kolei według stanu na dzień 25 stycznia 2014 roku na rachunkach bankowych prowadzonych na rzecz Spółki przez (...) S.A. znajdowały się jedynie środki pieniężne w kwocie 1.228,61 złotych.

Dowód: odpowiedź (...) S.A. k. 146a i b.

W dniach 27 lutego 2014 roku oraz 11 kwietnia 2014 roku rachunki te były przedmiotem zajęcia w ramach egzekucji prowadzonej przez Urząd Skarbowy W. – M..

Dowód: odpowiedź (...) S.A. k. 146a i b.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku łączna kwota wymagalnych zobowiązań Spółki stwierdzonych fakturami wynosiła 5.221.274,44 zł.

Dowód: załącznik do bilansu k. 23 akt o sygn. X GU 485/14.

W dniu 20 lutego 2014 roku wszczęta została wobec Spółki kontrola podatkowa w celu ustalenia podstaw do uwzględnienia zgłoszonego przez Spółkę w dniu 27 grudnia 2013 roku wniosku o zwrot podatku od towarów i usług za miesiąc listopad 2013 roku w kwocie 1.950.262 zł.

Dowód: protokół kontroli podatkowej k. 73-87, 105v-112, 138-145.

W postanowieniu z dnia 21 lutego 2014 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego W. M. przedłużył termin dokonania zwrotu tej należności ze względu na wszczęcie w dniu 20 lutego 2014 roku powyższej kontroli.

Dowód: postanowienie k. 104-105.

Kontrola podatkowa została przeprowadzona w dniach od 20 do 21 lutego 2014 roku, od 24 do 28 lutego 2014 roku, od 3 do 4 marca 2014 roku, od 6 do 7 marca 2014 roku i od 5 do 6 maja 2014 roku.

Dowód: protokół kontroli podatkowej k. 73-87, 105v-112, 138-145.

Na zgromadzeniu wspólników Spółki w dniu 30 czerwca 2014 roku E. H. oraz K. H. podjęli uchwałę o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego Spółki za rok 2013 roku, wykazującego stratę w wysokości 11.531.108,81 zł, którą postanowili pokryć z przyszłych dochodów Spółki.

Dowód: protokół zgromadzenia wspólników wraz z uchwałami k. 15-17 akt o sygn. X GU 485/14.

W postanowieniu z dnia 20 sierpnia 2014 roku, sygn. (...), Naczelnik Urzędu Skarbowego W. M., uwzględniając wniosek Spółki, zaliczył zwrot należnego Spółce podatku od towarów i usług za miesiąc listopad 2013 roku w kwocie 1.943.151 zł na poczet zaległości z tytułu podatku od towarów i usług należnego od Spółki za miesiąc październik 2013 roku.

Dowód: postanowienie k. 26, 88, 113.

W dniach 5 i 11 grudnia 2014 roku oraz 4 lutego 2015 roku na poczet zaległości z tytułu podatku od towarów i usług E. H. uiszczył kwoty po 100 zł, a w dniu 12 grudnia 2014 roku kwotę 5.865,60 zł.

Dowód: potwierdzenia przelewów k. 89-95.

W imieniu Spółki złożony został wniosek o rozłożenie na raty zaległości w podatku od towarów i usług za miesiąc kwiecień 2014 roku, który jednak został pozostawiony bez rozpatrzenia ze względu na brak wymaganych dokumentów.

Dowód: informacja US k. 155.

Prowadzone na rzecz Spółki rachunki bankowe przez (...) Bank S.A. oraz (...) Bank S.A. były przedmiotem zajęcia w toku egzekucji prowadzonej przez Urząd Skarbowy W. M. odpowiednio w dniach 28 marca 2014 roku, 24 czerwca 2014 roku, 25 sierpnia 2014 roku, 10 września 2014 roku i 9 października 2014 roku.

Dowód: informacja US k. 155.

W kwietniu, maju, czerwcu i lipcu 2014 roku E. H. podejmował kolejne bezskuteczne działania, mające na celu pozyskanie kontrahentów dla Spółki.

Dowód: wyjaśnienia E. H. k. 130.

W dniu 15 września 2014 roku wniosek o ogłoszenie upadłości Spółki złożył jako wierzyciel Skarb Państwa reprezentowany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego W. M..

Dowód: wniosek k. 3-4 akt o sygn. X GU 485/14.

W odpowiedzi na wniosek, złożonej w dniu 15 października 2014 roku, E. H. w imieniu Spółki wnosił o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu.

Dowód: odpowiedź na wniosek k. 45-49 akt o sygn. X GU 485/14.

W postanowieniu z dnia 20 października 2014 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości Spółki na podstawie art. 13 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego.

Dowód: postanowienie k.76 akt o sygn. X GU 485/14.

Natomiast E. H. nie składał wniosku wszczynającego postępowanie o ogłoszenie upadłości.

Dowód: notatka urzędowa k. 2 akt o sygn. X GU 485/14.

E. H. ukończył 34 lat. Legitymuje się wykształceniem wyższym. Wykonywał zawód ekonomisty. Na jego utrzymaniu pozostaje dwoje dzieci. Obecnie pozostaje bez zatrudnienia i nie dysponuje istotnymi składnikami majątkowymi. Nieruchomość, której był właścicielem, darował swemu bratu.

Dowody: dane osobopoznawcze k. 21v, 128, odpis wyroku k. 173, odpisy skrócone aktu oskarżenia k. 174.

E. H. pozostaje osobą jednokrotnie karaną za występki z art. 178a § 1 k.k.

Dowód: dane o karalności k. 61.

Poprzednio, przed objęciem funkcji prezesa zarządu Spółki E. H. zajmował się prowadzeniem działalności gospodarczej od 2008 roku, w tym od 2011 roku jako wspólnik spółek handlowych.

Dowód: wyjaśnienia E. H. k. 22, k. 129-131.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W akcie oskarżenia z dnia 19 marca 2015 roku E. H. oskarżony został o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. polegające na tym, że zajmując się sprawami gospodarczymi i finansowymi (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. przy ulicy (...), jako prezes jednoosobowego zarządu odpowiedzialny za działania spółki, wiedząc o podleganiu obowiązkowi wpłacania podatku za okresy miesięczne w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym wystąpił podatek należny do wpłaty, działając w zamiarze bezpośrednim, uporczywie nie wpłacał w terminie ustawowym należnego podatku od towarów i usług, wykazanego w złożonych w Urzędzie Skarbowym W. – M. deklaracjach podatkowych VAT – 7 (...) Sp. z o.o. NIP (...) w okresie od 25 lutego 2014 roku do 25 sierpnia 2014 roku za miesiące 01, 04, 05, 06, (...) w łącznej kwocie 14.529.367 złotych, czym naruszył przepisy art. 103 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177 poz. 1054 ze zm.).

W postępowaniu przygotowawczym oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzuczonego mu czynu. Wyjaśnił, że jest działalność Spółki prowadzona była z sukcesami do chwili, kiedy urząd skarbowy bezpodstawnie odmówił należnego Spółce zwrotu podatku od towarów i usług, a opieszałość urzędu spowodowała, że Spółka utraciła płynność finansową, musiała wstrzymać bieżące dostawy do klientów, co spowodowało naliczenie kar umownych przewyższających zyski z transakcji. W sierpniu 2014 roku nastąpiła spłata części zaległości przez zaliczenie należnego Spółce zwrotu w kwocie około 2 mln zł. W wyniku opieszałości urzędu skarbowego Spółka nie prowadziła już jednak działalności operacyjnej. W terminach płatności poszczególnych zobowiązań podatkowych z tytułu podatku od towarów i usług Spółka nie dysponowała jakimikolwiek składnikami majątkowymi pozwalającymi na wykonanie zobowiązań (k. 22).

W wyjaśnieniach składanych na etapie postępowania sądowego oskarżony również nie przyznał się do popełnienia zarzuczonego mu czynu. Wyjaśnił, że podatek był spłacany, tyle że w kwotach mniejszych niż zaległość. Poza spłatą części zaległości przez zaliczenie należnego Spółce zwrotu podatku od towarów i usług w kwocie około 2 mln zł, składany był wniosek o rozłożenie zaległości na raty, który jednak nie został uwzględniony. Przyczyną powstałej w Spółce sytuacji było bezpodstawnie wstrzymanie przez urząd skarbowy na okres 8 miesięcy należnego Spółce zwrotu nadpłaconego podatku od towarów i usług, a następnie dokonanie zwrotu bez należnych Spółce odsetek. Przyczyną wspomnianej sytuacji było także zajęcie przez urząd skarbowy prowadzonych na rzecz Spółki rachunków bankowych i brak możliwości realizacji przez Spółkę przedpłat w wykonaniu zawartych umów, co spowodowało

naliczenie kar umownych w okresie, na który przypadały terminy zapłaty zobowiązań podatkowych. Przyczyną było także prowadzenie w tym okresie kolejnej kontroli podatkowej, blokującej działania Spółki, pomimo zakończenia poprzedniej wynikiem pozytywnym, a ponadto niekorzystna sytuacja rynkowa na rynku cen paliw. Oskarżony wyjaśnił także, że podejmował liczne działania zmierzające do zawarcia przez Spółkę nowych kontraktów, jednak bezskutecznie. Należność z tytułu zwrotu nadpłaconego podatku od towarów i usług za miesiąc listopad 2013 roku miała wprawdzie posłużyć do zapłacenia zaległości za miesiąc październik 2013 roku, niemniej przedpłaty na przyszłe kontrakty miały pochodzić z przedpłat od odbiorców Spółki, które jednak nie mogły być zrealizowane ze względu na blokady rachunków bankowych prowadzonych na rzecz Spółki. Oskarżony wyjaśnił, że nie zna przepisu prawa mówiącego o tym, że wniosek o ogłoszenie upadłości należy zgłosić w terminie dwutygodniowym od powstania przyczyn upadłości, a brak kolejnych deklarowanych wpłat na poczet zaległości wynikał z tego, że sytuacja rynkowa nie ulegała zmianie (k. 129-131).

Wyjaśnienia oskarżonego należało uznać za wiarygodne w całości. Były one spójne, odpowiednio szczegółowe i konsekwentne. Znajdowały także potwierdzenie w zgromadzonych w sprawie dowodach z dokumentów. Niemniej okoliczności powoływane przez oskarżonego w jego wyjaśnieniach nie stanowiły tego rodzaju okoliczności, które mogłyby wyłączać jego odpowiedzialność, co stanowiło jednak kwestię prawną, a nie faktyczną i o czym mowa w dalszej części uzasadnienia.

Za wiarygodne należało uznać zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów, które nie budziły wątpliwości co do swojej autentyczności i nie były kwestionowane przez strony.

Wykroczenie skarbowe określone w art. 57 § 1 k.k.s. polega na uporczywym niewpłaceniu podatku w terminie. Należy ono do kategorii wykroczeń skarbowych o charakterze indywidualnym, gdyż może zostać popełnione jedynie przez podatnika. Na podstawie art. 53 § 30 k.k.s. pojęcie podatnika należy rozumieć według ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 613 ze zm. – dalej „Ordynacja podatkowa”). W myśl art. 7 § 1 Ordynacji podatkowej podatnikiem jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, podlegająca na mocy ustaw podatkowych obowiązkowi podatkowemu.

W myśl art. 15 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz.U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 ze zm.) w niniejszej sprawie status podatnika podatku od towarów i usług przysługiwał (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

Na podstawie art. 9 § 3 k.k.s. za wykroczenia skarbowe odpowiada, jak sprawca, także ten, kto na podstawie przepisu prawa, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania zajmuje się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, osoby prawnej.

Podstawa odpowiedzialności przewidziana w art. 9 § 3 k.k.s. odnosi się wyłącznie do osoby, która w zajmowaniu się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, wykazuje samodzielność, posiada kompetencję do podejmowania decyzji i środki do ich realizacji (por. T. Oczkowski, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r., III KK 213/05, Lex nr 59791; J. Raglewski, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2002 r., IV KK 164/02, Lex nr 42156), a nie do osoby pozbawionej samodzielności, wykonującej wyłącznie polecenia czy czynności techniczne.

W niniejszej sprawie oskarżony, będąc w okresie objętym zarzutem prezesem zarządu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., na podstawie art. 201 § 1 k.s.h. reprezentował spółkę oraz obowiązany był prowadzić jej sprawy, w tym podejmować decyzje w przedmiocie płatności należnych od spółki podatków. Niewątpliwie prowadzenie spraw Spółki jako podatnika nie zostało powierzone innej osobie na podstawie art. 31 Ordynacji podatkowej.

Wobec tego oskarżonego uznaje się za osobę zdolną do ponoszenia odpowiedzialności karno-skarbowej na podstawie art. 9 § 3 k.k.s. w zakresie podatku od towarów i usług obciążającego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jako podatnika.

Na podstawie art. 53 § 30 k.k.s. pojęcie podatku należy rozumieć według Ordynacji podatkowej, z tym że podatek oznacza także zaliczkę na podatek.

Według art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, z zastrzeżeniem ust. 1a-4 oraz art. 33 i art. 33b, które nie znajdują w niniejszej sprawie zastosowania, na podatniku takiego podatku ciąży obowiązek wpłacania na rachunek urzędu skarbowego, bez wezwania, podatku za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy.

W niniejszej sprawie nie budziło wątpliwości, że Spółka nie wpłaciła w ustawowych terminach od 25 lutego 2014 roku do 25 sierpnia 2014 roku należnego od niej podatku od towarów i usług za miesiące styczeń, kwiecień, maj, czerwiec i lipiec 2014 w łącznej kwocie 14.529.367, objętych kolejnymi deklaracjami podatkowymi VAT – 7, odpowiednio za styczeń 2014 roku w kwocie 1.203.951 zł, za kwiecień 2014 roku w kwocie 5.524.900 zł, za maj 2014 roku w kwocie 2.024.064 zł, za czerwiec 2014 roku w kwocie 1.685.910 zł oraz za lipiec 2014 roku w kwocie 4.090.542 zł.

Zaniechanie wpłacenia podatku w terminie wyczerpuje znamiona wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s. jedynie wtedy, gdy jest uporczywe.

Znamię uporczywości wskazuje, że wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 k.k.s. można popełnić jedynie umyślnie w zamiarze bezpośrednim.

O istnieniu uporczywości świadczyć może zarówno cykliczność zachowań podatnika, polegająca na umyślnym niestosowaniu się do wymaganego terminowego płacenia podatku, jak i jednorazowe, ale długotrwałe zaniechanie przez niego uregulowania podatku, mające miejsce już po terminie płatności tego podatku, a więc gdy ma on uregulować go już jako zaległość podatkową, jeżeli zachowanie to wskazuje, że zamiarem podatnika w momencie upływu terminu płatności podatku było uporczywe jego niewpłacanie, a więc odsunięcie uregulowania tego podatku na dłuższy okres (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2013 roku, I KZP 11/13, OSNKW 2014/1/3, LEX nr 1394031).

Do przyjęcia uporczywości konieczne jest ponadto istnienie negatywnego stosunku względem realizacji obowiązku zapłaty podatku w terminie, polegającego na niewywiązywaniu się z takiej powinności, pomimo istnienia takiej możliwości. Ma to miejsce, po pierwsze, w sytuacji, gdy w terminie płatności podatku podatnik dysponuje środkami pieniężnymi wystarczającymi na zapłatę podatku, jednak umyślnie tego nie czyni, po drugie, w sytuacji, gdy brak środków pieniężnych wystarczających na zapłatę należnego podatku w terminie płatności jest przez podatnika zawiniony, po trzecie, w sytuacji, gdy brak środków pieniężnych pozwalających na zapłatę należnego podatku w terminie płatności jest przez podatnika niezawiniony, ale istniała możliwość ich pozyskania przy zachowaniu reguł racjonalnego gospodarowania. Natomiast w sytuacji, gdy brak środków pieniężnych pozwalających na zapłatę należnego podatku w terminie płatności jest przez podatnika niezawiniony i jednocześnie przy zachowaniu reguł racjonalnego gospodarowania brak było możliwości ich pozyskania, to wówczas brak jest podstaw do przyjęcia po stronie podatnika uporczywości, wyrażającej się w negatywnym stosunku podatnika względem obowiązku podatkowego (por. G. Łabuda, Komentarz do art. 57 k.k.s., Teza nr 9, w: P. Kardas, T. Łabuda, G. Razowski, Kodeks karny skarbowy. Komentarz., LEX 2012).

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy uprawniał do przyjęcia, że uporczywość wyrażająca się w istnieniu u oskarżonego negatywnego stosunku względem realizacji obowiązku zapłaty podatku od towarów i usług w ustawowych terminach w okresie objętym zarzutem polegała na wytworzeniu w Spółce sytuacji, w której brak środków pieniężnych wystarczających na zapłatę należnego podatku w terminie płatności był przez podatnika zawiniony.

Zaniechanie podatnika, uznawane w myśl art. 9 § 3 k.k.s. za zaniechanie oskarżonego, miało charakter cykliczny, skoro należne zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług nie zostały uiszczone za miesiące styczeń, kwiecień, maj, czerwiec i lipiec 2014 roku.

W każdym z terminów zapłaty należnych zobowiązań podatkowych z tego tytułu na rachunkach bankowych prowadzonych na rzecz spółki brak było środków pieniężnych wystarczających na ich zapłatę. Kolejne zajęcia w toku egzekucji prowadzonej przeciwko Spółce okazywały się bezskuteczne, a z wyjaśnień oskarżonego jednoznacznie wynikało, że wówczas Spółka nie dysponowała jakimikolwiek istotnymi składnikami majątkowymi pozwalającymi na wykonanie kolejno powstających zobowiązań podatkowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku łączna kwota wymagalnych zobowiązań Spółki stwierdzonych fakturami wynosiła 5.221.274,44 zł. Oskarżony, który był jedyną osobą zarządzającą Spółką, nie mógł nie być świadomy tej okoliczności. Już wówczas łączna kwota zadłużenia Spółki rażąco przewyższała wierzytelność, która miała przysługiwać Spółce względem urzędu skarbowego z tytułu zwrotu podatku od towarów i usług za miesiąc listopad 2013 roku. Wniosek Spółki o zwrot, zgłoszony w dniu 27 grudnia 2013 roku dotyczył kwoty 1.950.262 zł. Wobec tego brak jest podstaw do przyjęcia, aby wyłączną przyczyną braku możliwości wykonania zobowiązań z tytułu podatku od towarów i usług kolejno za styczeń, kwiecień, maj, czerwiec i lipiec 2014 były wszczęcie wobec Spółki kontroli podatkowej w dniu 20 lutego 2014 roku i przedłużenie z tego powodu terminu do dokonania zwrotu nadpłaconego podatku w postanowieniu z dnia 21 lutego 2014 roku, a następnie czynności kontrolne podejmowane od lutego do maja 2014 roku i dokonanie zwrotu w kwocie 1.943.151 zł dopiero w postanowieniu z dnia 20 sierpnia 2014 roku przez zaliczenie należności na poczet zaległości z tytułu podatku od towarów i usług należnego od Spółki za miesiąc październik 2013 roku. Według stanu na dzień 25 listopada 2013 roku na rachunkach bankowych prowadzonych na rzecz Spółki znajdowały się środki pieniężne jedynie w kwocie 0,59 dolarów amerykańskich. Z kolei według stanu na dzień 25 stycznia 2014 roku na rachunkach bankowych znajdowały się jedynie środki pieniężne w kwocie 1.228,61 złotych. Zobowiązanie podatkowe Spółki za styczeń 2014 roku, płatne w terminie do 25 lutego 2014 roku, wynosiło zaś 1.203.951 zł. W ramach egzekucji prowadzonej przez urząd skarbowy rachunki Spółki były przedmiotem zajęcia odpowiednio w dniach 27 lutego 2014 roku i 11 kwietnia 2014 roku, gdy chodzi o rachunki prowadzone w (...) S.A., oraz w dniach 28 marca 2014 roku, 24 czerwca 2014 roku, 25 sierpnia 2014 roku, 10 września 2014 roku i 9 października 2014 roku, gdy chodzi o rachunki prowadzone w (...) Banku S.A. oraz (...) Banku S.A. Brak jest zatem również podstaw do przyjęcia, aby wyłączną przyczyną braku możliwości wykonania zobowiązań z tytułu podatku od towarów i usług począwszy od stycznia 2014 roku, stanowiły te czynności zajęcia podejmowane przez urząd skarbowy w toku egzekucji. W tych warunkach wobec braku w Spółce środków pozwalających na wykonanie powstających kolejno zobowiązań podatkowych, jedyną możliwością uchylenia się przez oskarżonego od odpowiedzialności pozostawało zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości, w terminie 14 dni od chwili, w której oskarżony dowiedział się o istnieniu podstaw do jej ogłoszenia, tak jak to przewiduje art. 21 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego. Oskarżony nie składał jednak wniosku wszczynającego postępowanie o ogłoszenie upadłości. Zamiast tego na zgromadzeniu wspólników Spółki w dniu 30 czerwca 2014 roku brał udział w podjęciu uchwały o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego Spółki za rok 2013 roku, wykazującego stratę w wysokości 11.531.108,81 zł. W uchwale tej przyjęto zaś, aby powstałą stratę pokryć z przyszłych dochodów Spółki. Oskarżony nie podejmował kroków mających na celu wycofywanie Spółki z obrotu, powodując, że jej działalność generowała kolejne zobowiązania podatkowe. Wniosek o ogłoszenie upadłości Spółki złożył urząd skarbowy jako wierzyciel w dniu 15 września 2014 roku, a więc już po upływie terminu zapłaty ostatniego z zobowiązań podatkowych objętych zarzutem w sprawie niniejszej. Oskarżony dopiero w odpowiedzi na wniosek, złożonej w dniu 15 października 2014 roku, wniósł o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu.

Przeszkody do przyjęcia uporczywości po stronie oskarżonego nie stanowi ustalenie, że w imieniu Spółki złożony został wniosek o rozłożenie na raty zaległości w podatku od towarów i usług za miesiąc kwiecień 2014 roku, który jednak został pozostawiony bez rozpatrzenia ze względu na brak wymaganych dokumentów. Przeszkody takiej nie stanowi także okoliczność dokonywania wpłat stosunkowo niewielkich kwot już po powstaniu zobowiązań podatkowych. Ewentualne zawinięcie w spłacie uprzednio powstałej zaległości podatkowej nie jest bowiem równoznaczne z zawinięciem w terminowym uiszczeniu zobowiązania podatkowego. Zakresem regulacji art. 57 § 1 k.k.s. objęte

jest jedynie zaniechanie terminowego uiszczenia zobowiązania podatkowego, a nie zaniechanie spłaty zaległości podatkowej (por. G. Łabuda, Komentarz do art. 57 k.k.s., Teza nr 7, w: P. Kardas, T. Łabuda, G. Razowski, Kodeks karny skarbowy. Komentarz., LEX 2012). Okoliczności wyłączającej odpowiedzialność oskarżonego nie mogą stanowić także podejmowane przez oskarżonego próby pozyskania dla Spółki nowych kontraktów. Okoliczność ta może stanowić co najwyżej okoliczność łagodzącą przy wymiarze kary. W konsekwencji należało przyjąć, że zaniechanie oskarżonego wyczerpywało komplet znamion wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s.

Przypisanie oskarżonemu winy nie budziło żadnych wątpliwości. W sprawie nie ujawniły się jakiegokolwiek okoliczności mogące wyłączać winę oskarżonego.

Stopień winy oskarżonego należało określić jako znaczny, biorąc pod uwagę przede wszystkim działanie przez oskarżonego z zamiarem bezpośrednim.

Stopień społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu należało określić jako znaczny, biorąc pod uwagę rodzaj chronionego dobra prawnego naruszonego przez oskarżonego, to jest bezpieczeństwo fiskalne Państwa, gdzie podatek od towarów i usług stanowi jedno z najistotniejszych źródeł dochodów budżetowych, działanie oskarżonego w zamiarze bezpośrednim oraz bardzo wysoka wartość niewpłaconych w terminie zobowiązań podatkowych w łącznej kwocie 14.529.367 zł.

Wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 k.k.s. podlega karze grzywny.

Na podstawie art. 48 § 1 k.k.s. kara grzywny może być wymierzona w granicach od jednej dziesiątej do dwudziestokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia. Uwzględniając wysokość minimalnego wynagrodzenia wynikającą z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2013 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r. (Dz. U. z dnia 13 września 2013 r.), obowiązującą w czasie popełnienia czynu przez oskarżonego, kara grzywny w niniejszej sprawie mogła być wymierzona od kwoty 168 zł do kwoty 33.600 zł.

Na podstawie art. 48 § 4 k.k.s. wymierzając karę grzywny uwzględnia się także stosunki majątkowe i rodzinne sprawcy oraz jego dochody i możliwości zarobkowe.

W ocenie Sądu Rejonowego, uwzględniając kryteria przewidziane w art. 53 § 1 i 2 k.k., w okolicznościach niniejszej sprawy karę adekwatną do stopnia winy i społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu czynu oraz spełniającą wymagania prewencyjne zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i generalnym, stanowiła kara grzywny w wymiarze 15.000 zł.

Okolicznościami obciążającymi były niewątpliwie bardzo wysoka wartość niewpłaconych w terminie zobowiązań podatkowych, stosunkowo długi, sześciomiesięczny, okres bezprawnego zachowania oskarżonego oraz poprzednia karalność za występki z art. 178a k.k.

Okolicznościami łagodzącymi były dotychczasowa niekaralność, gdy chodzi o przestępstwa i wykroczenia skarbowe, podejmowane przez oskarżonego działania mające na celu poprawę sytuacji finansowej Spółki oraz starania o spłatę zaległości podatkowej w ratach.

Uwzględnić należało także sytuację rodzinną oskarżonego, obowiązane do alimentacji względem dwojga małoletnich dzieci oraz możliwości zarobkowe oskarżonego, który jest osobą stosunkowo młodą i w pełni zdolną do pracy.

Podstawę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu stanowił art. 627 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.

Z tych względów Sąd Rejonowy orzekł, jak w sentencji.